

Pact international

din 16 decembrie 1966

cu privire la drepturile civile si politice¹

PREAMBUL

Statele parti la prezentul pact,

considerind ca, in conformitate cu principiile enuntate in Carta Natiunilor Unite, recunoasterea demnitatii inerente tuturor membrilor familiei umane si a drepturilor lor egale si inalienabile constituie fundamentul libertatii, dreptatii si pacii in lume.

recunoscind ca aceste drepturi decurg din demnitatea inerenta persoanei umane,

recunoscind ca, in conformitate cu Declaratia universala a drepturilor omului, idealul fiintei umane libere, bucurindu-se de libertatile civile si politice si eliberata de teama si de mizerie, nu poate fi realizat decit daca se creeaza conditii care permit fiecaruia sa se bucure de drepturile sale civile si politice, ca si de drepturile sale economice, sociale si culturale,

considerind ca, potrivit Cartei Natiunilor Unite, statele au obligatia de a promova respectarea universala si efectiva a drepturilor si libertatilor omului, luind in considerare faptul ca individul are indatoriri fata de semenii sai si fata de colectivitatea careia ii apartine si este dator a se stradui sa promoveze si sa respecte drepturile recunoscute in prezentul pact,

au convenit asupra urmatoarelor articole:

PARTEA INTII

Art. 1. - 1. Toate popoarele au dreptul de a dispune de ele inele. In virtutea acestui drept, ele isi determina liber statutul politic si isi asigura liber dezvoltarea economica, sociala si culturala.

2. Pentru a-si infaptui scopurile, toate popoarele pot dispune liber de bogatiile si de resursele lor naturale, fara a aduce atingere obligatiilor care decurg din cooperarea economica internationala, intemeiata pe principiul interesului reciproc, si din dreptul international. In nici un caz un popor nu va putea fi lipsit de propriile mijloace de trai.

3. Statele parti la prezentul pact, inclusiv cele care au raspunderea administrarii de teritorii neautonome si de teritorii sub tutela, trebuie sa inlesneasca realizarea dreptului popoarelor de a dispune de ele inele si sa respecte acest drept, in conformitate cu dispozitiile Cartei Natiunilor Unite.

¹ Traducere

PARTEA A DOUA

Art. 2. - 1. Statele parti la prezentul pact se angajeaza sa respecte si sa garanteze tuturor indivizilor care se gasesc pe teritoriul lor si tin de competenta lor drepturile recunoscute in prezentul pact, fara nici o deosebire, in special de rasa, culoare, sex, limba, religie, opinie politica sau orice alta opinie, origine nationala sau sociala, avere, nastere sau intemeiata pe orice alta imprejurare.

2. Statele parti la prezentul pact se angajeaza ca potrivit cu procedura lor constitutionala si cu dispozitiile prezentului pact sa actioneze spre a da posibilitatea adoptarii unor masuri legislative sau a altora, apte pentru traducerea in viata a drepturilor recunoscute in prezentul pact care nu ar fi inca in vigoare.

3. Statele parti la prezentul pact se angajeaza:

a) sa garanteze ca orice persoana ale carei drepturi sau libertati recunoscute in prezentul pact au fost violate va dispune de o cale de recurs efectiva, chiar atunci cind incalcarea a fost comisa de persoane actionind in exercitiul functiilor lor oficiale;

b) sa garanteze ca autoritatea competenta, judiciara, administrativa ori legislativa, sau orice alta autoritate competenta potrivit legislatiei statului, va hotari asupra drepturilor persoanei care foloseste calea de recurs, si sa dezvolte posibilitatile de recurs jurisdictional;

c) sa garanteze ca autoritatile competente vor da urmare oricarui recurs care a fost recunoscut ca justificat.

Art. 3. - Statele parti la prezentul pact se angajeaza sa asigure dreptul egal al barbatilor si al femeilor de a se bucura de toate drepturile civile si politice enuntate in prezentul pact.

Art. 4. - 1. In cazul in care un pericol public exceptional ameninta existenta natiunii si este proclamat printr-un act oficial, statele parti la prezentul pact pot ca in limita stricta a cerintelor situatiei sa ia masuri derogatorii de la obligatiile prevazute in prezentul pact, cu conditia ca aceste masuri sa nu fie incompatibile cu celelalte obligatii pe care le au potrivit dreptului international si ca din ele sa nu rezulte o discriminare intemeiata numai pe rasa, culoare, sex, limba, religie sau origine sociala.

2. Dispozitia precedenta nu autoriza nici o derogare de la prevederile art. 6, 7, 8 (paragrafele 1 si 2), 11, 15, 16 si 18.

3. Statele parti la prezentul pact care fac uz de dreptul de derogare trebuie ca prin intermediul secretarului general al Organizatiei Natiunilor Unite sa semnaleze de indata celorlalte state parti dispozitiile de la care au derogat, precum si motivele care au provocat aceasta derogare. O noua comunicare va fi facuta, prin acelasi intermediu, la data la care ele au pus capat derogarilor.

Art. 5. - 1. Nici o dispozitie din prezentul pact nu poate fi interpretata ca implicind pentru un stat, o grupare sau un individ vreun drept de a se deda la o activitate sau de savirsi un act urmarind suprimarea drepturilor si libertatilor recunoscute in prezentul pact ori limitari ale lor mai ample decit cele prevazute in pact.

2. Nu se poate admite nici o restrictie sau derogare de la drepturile fundamentale ale omului recunoscute sau in vigoare in orice stat parte la prezentul pact prin aplicarea legilor, conventiilor, regulamentelor sau cutumelor, sub pretextul ca prezentul pact nu recunoaste aceste drepturi sau le recunoaste intr-o masura mai mica.

PARTEA A TREIA

Art. 6. - 1. Dreptul la viata este inerent persoanei umane. Acest drept trebuie ocrotit prin lege. Nimeni nu poate fi privat de viata sa in mod arbitrar.

2. In tarile in care pedeapsa cu moartea nu a fost abolita, o sentinta de condamnare la moarte nu va putea fi pronuntata decit pentru crimele cele mai grave, in conformitate cu legislatia in vigoare in momentul in care crima a fost comisa, legislatie care nu trebuie sa fie in contradictie cu dispozitiile prezentului pact si nici cu cele ale Conventiei pentru prevenirea si reprimarea crimei de genocid. Aceasta pedeapsa nu poate fi aplicata decit in virtutea unei hotariri definitive pronuntata de un tribunal competent.

3. Cind privarea de viata constituie crima de genocid, se intelege ca nici o dispozitie din prezentul articol nu autoriza un stat parte la prezentul pact sa deroge in nici un fel de la vreo obligatie asumata in virtutea dispozitiilor Conventiei pentru prevenirea si reprimarea crimei de genocid.

4. Orice condamnat la moarte are dreptul de a solicita gratierea sau comutarea pedepsei. Amnistia, gratierea sau comutarea pedepsei cu moartea poate fi acordata in toate cazurile.

5. O sentinta de condamnare la moarte nu poate fi pronuntata pentru crime comise de persoane sub virsta de 18 ani si nu poate fi executata impotriva unor femei gravide.

6. Nici o dispozitie din prezentul articol nu poate fi invocata pentru a se intirzia sau a se impiedica abolirea pedepsei capitale de catre un stat parte la prezentul pact.

Art. 7. - Nimeni nu va fi supus torturii si nici unor pedepse sau tratamente crude, inumane sau degradante. In special, este interzis ca o persoana sa fie supusa, fara consimtamintul sau, unei experiente medicale sau stiintifice.

Art. 8. - 1. Nimeni nu va fi tinut in sclavie; sclavia si comertul de sclavi, sub toate formele sunt interzise.

2. Nimeni nu va putea fi tinut in servitute.

3. a) Nimeni nu va putea fi constrins sa execute o munca fortata sau obligatorie;

b) alin. a) al prezentului paragraf nu poate fi interpretat ca interzicind, in tarile in care anumite infractiuni pot fi pedepsite cu detentiunea insotita de munca fortata, executarea unei pedepse de munca fortata, pronuntata de un tribunal competent;

c) Nu se considera munca fortata sau obligatorie in sensul prezentului paragraf:

i) orice munca sau serviciu, neindicate in alin. b), cerute in mod normal unui individ detinut in virtutea unei decizii legale a justitiei sau eliberat conditionat in urma unei asemenea decizii;

ii) orice serviciu cu caracter militar si, in tarile in care obiectia de constiinta este admisa, orice serviciu national cerut in virtutea legii celor care ridica obiectii de constiinta;

iii) orice serviciu cerut in cazurile de forta majora sau de sinistre care ameninta viata sau bunastarea comunitatii;

iv) orice munca sau orice serviciu care fac parte din obligatiile cetatenesti normale.

Art. 9. - 1. Orice om are dreptul la libertate si la securitatea persoanei sale. Nimeni nu poate fi arestat sau detinut in mod arbitrar. Nimeni nu poate fi privat de libertatea sa decit pentru motive legale si in conformitate cu procedura prevazuta de lege.

2. Orice individ arestat va fi informat, in momentul arestarii sale, despre motivele acestei arestari si va fi instiintat, in cel mai scurt timp, de orice invinuire care i se aduce.

3. Orice individ arestat sau detinut pentru comiterea unei infractiuni penale va fi adus, in termenul cel mai scurt, in fata unui judecator sau a unei alte autoritati imputernicite prin lege sa exercite functiuni judiciare si va trebui sa fie judecat intr-un interval rezonabil sau sa fie eliberat. Detentiunea persoanelor care urmeaza a fi trimise in judecata nu trebuie sa constituie regula, dar punerea in libertate poate fi subordonata unor garantii asigurand infatisarea lor la sedintele de judecata, pentru toate celelalte acte de procedura si, daca este cazul, pentru executarea hotaririi.

4. Oricine a fost privat de libertate prin arestare sau detentiune are dreptul de a introduce recurs in fata unui tribunal, pentru ca acesta sa hotarasca neintirziat asupra legalitatii detentiunii sale si sa ordone liberarea sa, daca detentiunea este ilegala.

5. Orice individ care a fost victima unei arestari sau detentiuni ilegale are drept la o reparatie.

Art. 10. - 1. Orice persoana privata de libertate va fi tratata cu umanitate si cu respectarea demnitatii inerente persoanei umane.

2. a) Cei aflati in preventie vor fi, in afara de circumstante exceptionale, separati de condamnati si vor fi supusi unui regim distinct, potrivit conditiei lor de persoane necondamnate.

b) Tinerii aflati in preventie vor fi separati de adulti si se va hotari in legatura cu cazul lor cit mai repede cu putinta.

3. Regimul penitenciar va cuprinde un tratament al condamnatilor avind drept scop esential ameliorarea lor si reclasarea lor sociala. Tinerii delicventi vor fi separati de adulti si supusi unui regim potrivit virstei si statutului lor legal.

Art. 11. - Nimeni nu poate fi internat pentru singurul motiv ca nu este in masura sa execute o obligatie contractuala.

Art. 12. - 1. Orice persoana care se afla in mod legal pe teritoriul unui stat are dreptul de a circula acolo liber si de a-si alege liber resedinta.

2. Orice persoana este libera sa paraseasca orice tara, inclusiv propria sa tara.

3. Drepturile sus-mentionate nu pot face obiectul unor restrictii decit daca acestea sunt prevazute prin lege, necesare pentru a ocroti securitatea nationala, ordinea publica, sanatatea ori moralitatea publica sau drepturile si libertatile altora si sunt compatibile cu celelalte drepturi recunoscute in prezentul pact.

4. Nimeni nu poate fi privat in mod arbitrar de dreptul de a intra in propria sa tara.

Art. 13. - Un strain care se afla in mod legal pe teritoriul unui stat parte la prezentul pact nu poate fi expulzat decit in executarea unei decizii luate in conformitate cu legea si, daca ratiuni imperioase de securitate nationala nu se opun, el trebuie sa aiba posibilitatea de a prezenta considerentele care pledeaza impotriva expulzarii sale si de a obtine examinarea cazului sau de catre autoritatea competenta ori de catre una sau mai multe persoane special desemnate de aceasta autoritate, fiind reprezentat in acest scop.

Art. 14. - 1. Toti oamenii sunt egali in fata tribunalelor si curtilor de justitie. Orice persoana are dreptul ca litigiul in care se afla sa fie examinat in mod echitabil si public de catre un tribunal competent, independent si impartial, stabilit prin lege, care sa decida fie asupra temeiniciei oricarei invinuiri penale indreptate impotriva ei, fie asupra contestatiilor privind drepturile si obligatiile sale cu caracter civil. Sedinta de judecata poate fi declarata secreta in totalitate sau pentru o parte a desfasurarii ei, fie in interesul bunelor moravuri, al ordinii publice sau al securitatii nationale intr-o societate democratica, fie, daca interesele vietii particulare ale partilor in cauza o cer, fie in masura in care tribunalul ar socoti acest lucru ca absolut necesar, cind datorita circumstantelor speciale ale cauzei publicitatea ar dauna intereselor justitiei; cu toate acestea, pronuntarea oricarei hotariri in materie penala sau civila va fi publica, afara de cazurile cind interesul minorilor cere sa se procedeze altfel sau cind procesul se refera la diferende matrimoniale ori la tutela copiilor.

2. Orice persoana acuzata de comiterea unei infractiuni penale este prezumata a fi nevinovata cit timp culpabilitatea sa nu a fost stabilita in mod legal.

3. Orice persoana acuzata de comiterea unei infractiuni penale are dreptul, in conditii de deplina egalitate, la cel putin urmatoarele garantii:

a) sa fie informata in cel mai scurt termen, intr-o limba pe care o intelege, si in mod detaliat, despre natura si motivele acuzatiei ce i se aduc;

b) sa dispuna de timpul si de inlesnirile necesare pregatirii apararii sale si sa comunice cu aparatorul pe care si-l alege;

c) sa fie judecata fara o intirziere excesiva;

d) sa fie prezenta la proces si sa se apere ea insasi sau sa aiba asistenta unui aparator ales de ea; daca nu are aparator, sa fie informata despre dreptul de a-l avea si, ori de cite ori interesul justitiei o cere, sa i se atribuie un aparator din oficiu, fara plata, daca ea nu are mijloace pentru a-l remunera;

e) sa interogheze sau sa faca a fi interogati martorii acuzarii si sa obtina infatisarea si interogarea martorilor apararii, in aceleasi conditii cu cele ale martorilor acuzarii;

f) sa beneficieze de asistenta gratuita a unui interpret, daca nu intelege sau nu vorbeste limba folosita la sedinta de judecata;

g) sa nu fie silita sa marturiseasca impotriva sa insasi sau sa se recunoasca vinovata.

4. Procedura aplicabila tinerilor care nu sunt inca majori potrivit legii penale va tine seama de virsta lor si de interesul reeducarii lor.

5. Orice persoana declarata vinovata de o infractiune are dreptul de a obtine examinarea de catre o jurisdictie superioara, in conformitate cu legea, a declararii vinovatiei si a condamnarii sale.

6. Cind o condamnare penala definitiva este ulterior anulata sau se acorda gratierea deoarece un fapt nou sau nou descoperit dovedeste ca s-a produs o eroare judiciara, persoana care a suferit o pedeapsa in urma aceste condamnari va primi o indemnizatie in conformitate cu legea, afara de cazul cind s-a dovedit ca nedescoperirea in timp util a faptului necunoscut ei ii este imputabila, in intregime sau in parte.

7. Nimeni nu poate fi urmarit sau pedepsit din pricina unei infractiuni pentru care a fost deja achitat sau condamnat printr-o hotarire definitiva in conformitate cu legea si cu procedura penala a fiecarei tari.

Art. 15. - 1. Nimeni nu va fi condamnat pentru actiuni sau omisiuni care nu constituiau un act delictuos, potrivit dreptului national sau international, in momentul in care au fost savirsite. De asemenea, nu se va aplica o pedeapsa mai severa decit cea care era aplicabila in momentul comiterii infractiunii. Daca ulterior comiterii infractiunii, legea prevede aplicarea unei pedepse mai usoare, delicventul trebuie sa beneficieze de aceasta.

2. Nimic din prezentul articol nu se opune judecarii sau condamnarii oricarui individ din pricina unor actiuni sau omisiuni care atunci cind au fost savirsite erau considerate ca fapte criminale, potrivit principiilor generale de drept recunoscute de totalitatea natiunilor.

Art. 16. - Orice om are dreptul de a i se recunoaste pretutindeni personalitatea juridica.

Art. 17. - 1. Nimeni nu va putea fi supus vreunor imixtiuni arbitrare sau ilegale in viata particulara, in familia, domiciliul sau corespondenta sa, nici la atingeri ilegale aduse onoarei si reputatiei sale.

2. Orice persoana are drept la protectia legii impotriva unor asemenea imixtiuni sau atingeri.

Art. 18. - 1. Orice persoana are drept la libertatea gindirii, constiintei si religiei; acest drept implica libertatea de a avea sau de a adopta o religie sau o convingere la alegerea sa, precum si libertatea de a-si manifesta religia sau convingerea, individual sau in comun, atit in public cit si in particular, prin cult si indeplinirea riturilor, prin practici si prin invatamint.

2. Nimeni nu va fi supus vreunei constringeri putind aduce atingere libertatii sale de a avea sau de a adopta o religie sau o convingere la alegerea sa.

3. Libertatea manifestarii religiei sau convingerilor nu poate fi supusa decit restrictiilor prevazute de lege si necesare pentru ocrotirea securitatii, ordinii si sanatatii publice ori a moralei sau a libertatilor si drepturilor fundamentale ale altora.

4. Statele parti la prezentul pact se angajeaza sa respecte libertatea parintilor si, atunci cind este cazul, a tutorilor legali, de a asigura educatia religioasa si morala a copiilor lor in conformitate cu propriile convingeri.

Art. 19. - 1. Nimeni nu trebuie sa aiba de suferit din cauza opiniilor sale.

2. Orice persoana are dreptul la libertatea de exprimare; acest drept cuprinde libertatea de a cauta, de a primi si de a raspindi informatii si idei de orice fel, indiferent de frontiere, sub forma orala, scrisa, tiparita ori artistica sau prin orice alt mijloc, la alegerea sa.

3. Exercitarea libertatilor prevazute la paragraful 2 al prezentului articol comporta obligatii si raspunderi speciale. In consecinta, ea poate fi supusa anumitor limitari care trebuie insa stabilite in mod expres prin lege si care sunt necesare;

a) respectarii drepturilor sau reputatiei altora;

b) apararii securitatii nationale, ordinii publice, sanatatii sau moralitatii publice.

Art. 20. - 1. Orice propaganda in favoarea razboiului este interzisa prin lege.

2. Orice indemn la ura nationala, rasiala sau religioasa care constituie o incitare la discriminare, la ostilitate sau la violenta este interzis prin lege.

Art. 21. - Dreptul la intrunire pasnica este recunoscut. Exercitarea acestui drept nu poate fi supusa decit restrictiilor conforme cu legea si necesare intr-o societate democratica, in interesul securitatii nationale, al securitatii publice, al ordinii publice ori pentru a ocroti sanatatea sau moralitatea publica sau drepturile si libertatile altora.

Art. 22. - 1. Orice persoana are dreptul de a se asocia in mod liber cu altele, inclusiv dreptul de a constitui syndicate si de a adera la ele, pentru ocrotirea intereselor sale.

2. Exercitarea acestui drept nu poate fi supusa decit restrictiilor prevazute de lege si care sunt necesare intr-o societate democratica, in interesul securitatii nationale, al securitatii publice, al ordinii publice ori pentru a ocroti sanatatea sau moralitatea publica sau drepturile si libertatile altora. Prezentul articol nu se opune ca exercitarea acestui drept de catre membrii fortelor armate si ai politiei sa fie supusa unor restrictii legale.

3. Nici o dispozitie din prezentul articol nu permite statelor parti la Conventia din 1948 a Organizatiei Internationale a Muncii privind libertatea sindicala si ocrotirea dreptului sindical sa ia masuri legislative aducind atingere - sau sa aplice legea intr-un mod care sa aduca atingere - garantiilor prevazute in acea conventie.

Art. 23. - 1. Familia este elementul natural si fundamental al societatii si are drept la ocrotire din partea societatii si a statului.

2. Dreptul de a se casatori si de a intemeia o familie este recunoscut barbatului si femeii, incepind de la virsta nobila.

3. Nici o casatorie nu va putea fi incheiata fara consimtamintul liber si deplin al viitorilor soti.

4. Statele parti la prezentul pact vor lua masurile potrivite pentru a asigura egalitatea in drepturi si raspunderi a sotilor in privinta casatoriei, in timpul casatoriei si atunci cind ea se desface. In cazul desfacerii, se vor lua masuri pentru a asigura copiilor ocrotirea necesara.

Art. 24. - 1. Orice copil, fara nici o discriminare intemeiata pe rasa, culoare, sex, limba, religie, origine nationala sau sociala, avere sau nastere, are dreptul din partea familiei sale, a societatii si a statului la masurile de ocrotire pe care le cere conditia de minor.

2. Orice copil trebuie sa fie inregistrat imediat dupa nastere si sa aiba un nume.

3. Orice copil are dreptul de a dobindi o cetatenie.

Art. 25. - Orice cetatean are dreptul si posibilitatea, fara nici una dintre discriminariile la care se refera art. 2 si fara restrictii nerezonabile;

a) de a lua parte la conducerea treburilor publice, fie direct, fie prin intermediul unor reprezentanti liber alesi;

b) de a alege si de a fi ales, in cadrul unor alegeri periodice, oneste, cu sufragiu universal si egal si cu scrutin secret, asigurind exprimarea libera a vointei alegatorilor;

c) de a avea acces, in conditii generale de egalitate, la functiile publice din tara sa.

Art. 26. - Toate persoanele sunt egale in fata legii si au, fara discriminare, dreptul la o ocrotire egala din partea legii. In aceasta privinta legea trebuie sa interzica orice discriminare si sa garanteze tuturor persoanelor o ocrotire egala si eficace contra oricarei discriminari, in special de rasa, culoare, sex, limba, religie, opinie politica sau orice alta opinie, origine nationala sau sociala, avere, nastere sau intemeiata pe orice alta imprejurare.

Art. 27. - In statele in care exista minoritati etnice, religioase sau lingvistice, persoanele apartinand acestor minoritati nu pot fi lipsite de dreptul de a avea, in comun cu ceilalti membri ai grupului lor, propria lor viata culturala, de a profesa si practica propria lor religie sau de a folosi propria lor limba.

PARTEA A PATRA

Art. 28. - 1. Se instituie un Comitet al drepturilor omului (denumit in continuare, in prezentul pact, comitetul). Acest comitet este compus din optsprezece membri si are functiile stabilite in cele de mai jos.

2. Comitetul este compus din resortisanti ai statelor parti la prezentul pact, care trebuie sa fie personalitati de inalta moralitate si avind o competenta recunoscuta in domeniul drepturilor omului. Se va tine seama de interesul pe care il prezinta participarea la lucrarile comitetului a citorva persoane avind o experienta juridica.

3. Membrii comitetului sunt alesi si exercita aceasta functie cu titlu individual.

Art. 29. - 1. Membrii comitetului sunt alesi prin vot secret dintr-o lista de candidati care intrunesc conditiile prevazute in art. 28, propusi in acest scop de catre statele parti la prezentul pact.

2. Fiecare stat parte la prezentul pact poate sa propuna cel mult doi candidati. Acesti doi candidati trebuie sa fie resortisanti ai statului care ii propune.

3. Candidatura aceleiasi persoane poate fi propusa pentru o noua alegere.

Art. 30. - 1. Prima alegere va avea loc in cel mult 6 luni de la data intrarii in vigoare a prezentului pact.

2. Cu cel putin 4 luni inainte de orice alegere un comitet, alta decit o alegere pentru completarea unui loc declarat vacant in conformitate cu art. 34, secretarul general al Organizatiei Natiunilor Unite invita in scris statele parti la prezentul pact sa desemneze, in termen de 3 luni, candidatii pe care ii propun ca membri ai comitetului.

3. Secretarul general al Organizatiei Natiunilor Unite intocmeste o lista alfabetica a tuturor candidatilor astfel propusi si o comunica statelor parti la prezentul pact cel mai tirziu cu o luna inainte de fiecare alegere.

4. Membrii comitetului sunt alesi in cursul unei reuniuni a statelor parti la prezentul pact, convocata de secretarul general al Organizatiei Natiunilor Unite la sediul organizatiei. La aceasta reuniune, unde cvorumul este constituit de doua treimi din statele parti la prezentul pact, sunt alesi ca membri ai comitetului candidatii care obtin cel mai mare numar de voturi si majoritatea absoluta a voturilor reprezentantilor statelor parti prezenti si votanti.

Art. 31. - 1. Comitetul nu poate sa cuprinda mai mult de un resortisant al unui stat.

2. Pentru alegerile in comitet se va tine seama de o repartitie geografica echitabila si de reprezentarea diferitelor forme de civilizatie, precum si a principalelor sisteme juridice.

Art. 32. - 1. Membrii comitetului sunt alesi pe 4 ani. Ei sunt reeligibili daca li se propune din nou candidatura. Cu toate acestea, mandatul a noua membrii alesi la prima alegere ia sfirsit dupa 2 ani; imediat dupa prima alegere, numele acestor noua membri va fi tras la sorti de catre presedintele reuniunii la care se refera paragraful 4 al art. 30.

2. La expirarea mandatului, alegerile au loc in conformitate cu dispozitiile articolelor precedente din aceasta parte a pactului.

Art. 33. - 1. Daca, dupa parerea unanima a celorlalti membri, un membru al comitetului a incetat de a-si indeplini functiile pentru orice cauza alta decit o absenta cu caracter temporar, presedintele comitetului informeaza despre aceasta pe secretarul general al Organizatiei Natiunilor Unite, care declara atunci vacant locul pe care il ocupa membrul mentionat.

2. In caz de deces sau de demisie a unui membru al comitetului, presedintele informeaza, de indata, despre aceasta pe secretarul general al Organizatiei Natiunilor Unite, care declara locul vacant cu incepere de la data decesului sau de la data cind opereaza demisia.

Art. 34. - 1. Cind un loc a fost declarat vacant in conformitate cu art. 33, daca mandatul membrului care trebuie inlocuit nu expira in cele 6 luni urmatoare datei la care a fost declarata vacanta, secretarul general al Organizatiei Natiunilor Unite instiinteaza despre aceasta statele parti la prezentul pact, care pot, in termen de 2 luni, sa desemneze candidati in conformitate cu dispozitiile art. 29, in vederea completarii locului vacant.

2. Secretarul general al Organizatiei Natiunilor Unite intocmeste o lista alfabetica a candidatilor astfel propusi si o comunica statelor parti la prezentul pact. Alegerea in vederea completarii locului vacant va avea apoi loc in conformitate cu dispozitiile pertinente din aceasta parte a pactului.

3. Orice membru al comitetului ales pentru completarea unui loc declarat vacant in conformitate cu art. 33 face parte din comitet pina la data expirarii normale a mandatului membrului al carui loc a devenit vacant in comitet in conformitate cu dispozitiile articolului mentionat.

Art. 35. - Membrii comitetului primesc, cu aprobarea Adunarii Generale a Natiunilor Unite, remuneratii suportate din fondurile Organizatiei Natiunilor Unite in conditiile stabilite de adunarea generala, luindu-se in considerare importanta functiilor comitetului.

Art. 36. - Secretarul general al Organizatiei Natiunilor Unite pune la dispozitia comitetului personalul si mijloacele materiale care ii sunt necesare pentru a indeplini in mod eficient functiile care ii sunt incredintate in virtutea prezentului pact.

Art. 37. - 1. Secretarul general al Organizatiei Natiunilor Unite va convoca membrii comitetului, pentru prima reuniune, la sediul organizatiei.

2. Dupa prima sa reuniune, comitetul se va intruni cu orice prilej prevazut prin regulamentul sau interior.

3. Reuniunile comitetului au loc, in mod obisnuit, la sediul Organizatiei Natiunilor Unite sau la Oficiul Natiunilor Unite de la Geneva.

Art. 38. - Inainte de a intra in functie, orice membru al comitetului trebuie sa-si ia, in sedinta publica, angajamentul solemn ca isi va indeplini functia cu deplina impartialitate si constiinciozitate.

Art. 39. - 1. Comitetul isi alege un birou pe o perioada de 2 ani. Membrii biroului sunt reeligibili.

2. Comitetul stabileste el insusi regulamentul sau interior; acesta trebuie sa cuprinda insa, intre altele, urmatoarele dispozitii:

a) cvorumul este de doisprezece membri;

b) deciziile comitetului se iau cu majoritatea membrilor prezenti.

Art. 40. - 1. Statele parti la prezentul pact se angajeaza sa prezinte rapoarte asupra masurilor pe care le-au adoptat si care transpun in viata drepturile recunoscute in prezentul pact, precum si asupra progreselor realizate in folosinta acestor drepturi:

a) in termen de un an de la intrarea in vigoare a prezentului pact, pentru fiecare stat parte interesat, in ceea ce il priveste;

b) dupa aceea, de fiecare data cind comitetul i-o va cere.

2. Toate rapoartele vor fi adresate secretarului general al Organizatiei Natiunilor Unite care le va transmite spre examinare comitetului. Rapoartele vor trebui sa indice, daca va fi cazul, factorii si dificultatile care afecteaza punerea in aplicare a dispozitiilor prezentului pact.

3. Secretarul general al Organizatiei Natiunilor Unite poate, dupa consultari cu comitetul, sa transmita institutiilor specializate interesate copia oricaror parti din rapoarte care pot avea legatura cu sfera lor de competenta.

4. Comitetul studiaza rapoartele prezentate de statele parti la prezentul pact. El inaintea statelor parti propriile sale rapoarte, precum si orice observatii generale pe care le socoteste potrivite. Comitetul poate de asemenea, sa transmita Consiliului Economic si Social aceste observatii, insotite de copii de pe rapoartele pe care le-a primit de la statele parti la prezentul pact.

5. Statele parti la prezentul pact pot sa prezinte comitetului comentarii cu privire la orice observatie facuta in virtutea paragrafului 4 al prezentului articol.

Art. 41. - 1. Orice stat parte la prezentul pact poate, in virtutea prezentului articol, sa declare in orice moment ca recunoaste comitetului competenta de a primi si examina comunicari in care un stat poate pretinde ca un alt stat parte nu-si indeplineste obligatiile ce decurg din prezentul pact. Comunicarile prezentate in virtutea prezentului articol nu pot fi primite si examinate decit daca ele emana de la un stat parte care a facut o declaratie prin care recunoaste, in ceea ce il priveste, competenta comitetului. Comitetul nu va primi nici o comunicare privitoare la un stat parte care nu a facut o asemenea declaratie. Comunicarilor primite in conformitate cu prezentul articol li se aplica urmatoarea procedura:

a) Daca un stat parte la prezentul pact socoteste ca un alt stat, de asemenea parte la pact, nu aplica dispozitiile pactului, el poate, printr-o comunicare scrisa, sa atraga atentia acelui stat asupra chestiunii. In termen de 3 luni de la primirea comunicarii, statul destinat va furniza statului care a adresat comunicarea explicatii sau orice alte declaratii scrise lamurind chestiunea, care vor trebui sa cuprinda, pe cit este posibil si util, indicatii asupra regulilor sale de procedura si asupra cailor de recurs fie folosite deja, fie pendinte, fie deschise inca.

b) Daca in termen de 6 luni de la primirea comunicarii originale de catre statul destinat chestiunea nu a fost solutionata spre satisfactia celor doua state parti interesate, si unul si altul vor avea dreptul de a supune comitetului, adresind cite o notificare comitetului si celuilalt stat interesat.

c) Comitetul nu poate lua in examinare o cauza care ii este supusa decit dupa ce s-a asigurat ca toate caile interne de recurs disponibile au fost utilizate si epuizate, in conformitate cu principiile de drept international unanim recunoscute. Aceasta regula nu se aplica in cazurile in care procedurile de recurs depasesc termenele rezonabile.

d) Sedintele in care comitetul examineaza comunicariile prevazute in prezentul articol sunt secrete.

e) Sub rezerva dispozitiilor alin. c), comitetul isi va oferi bunele oficii statelor parti interesate, spre a se ajunge la o solutie amiabila a chestiunii, intemeiata pe respectarea drepturilor omului si libertatilor fundamentale asa cum le recunoaste prezentul pact.

f) In orice cauza care ii este supusa, comitetul poate cere statelor parti interesate la care se refera alin. b) sa-i furnizeze orice informatie pertinenta.

g) Statele parti interesate la care se refera alin. b) au dreptul de a fi reprezentate cu prilejul examinarii problemei de catre comitet si de a prezenta observatii orale sau scrise ori in ambele forme.

h) In termen de 12 luni din ziua cind a primit notificarea la care se refera alin. b), comitetul trebuie sa prezinte un raport:

i) daca s-a putut gasi o solutie in conformitate cu dispozitiile alin. e), comitetul se margineste, in raportul sau, la o scurta expunere a faptelor si a solutiei la care s-a ajuns;

ii) daca nu s-a putut gasi o solutie in conformitate cu dispozitiile alin. e), comitetul se margineste in raportul sau la o scurta expunere a faptelor; textul observatiilor scrise si procesul-verbal al observatiilor orale prezentate de statele parti interesate vor fi alaturate raportului.

Raportul pentru fiecare cauza va fi comunicat statelor parti interesate.

2. Dispozitiile prezentului articol vor intra in vigoare cind zece state parti la prezentul pact vor fi facut declaratia prevazuta la paragraful 1 din prezentul articol. Declaratia mentionata va fi depusa de catre statul parte secretarului general al Organizatiei Natiunilor Unite, care o va transmite in copie celorlalte state parti. O declaratie poate fi retrasa oricind, printr-o notificare adresata secretarului general. Aceasta retragere nu va aduce atingere examinarii oricarei chestiuni care face obiectul unei comunicari deja transmise in virtutea prezentului articol; nici o alta comunicare a unui stat parte nu va fi inasa primita dupa ce secretarul general va primi notificarea de retragere a declaratiei, decit daca statul parte interesat va fi facut o noua declaratie.

Art. 42. - 1. a) Daca o chestiune supusa comitetului in conformitate cu art. 41 nu a fost solutionata spre satisfactia statelor parti interesate, comitetul poate, cu asentimentul prealabil al acestora, sa desemneze o comisie de conciliere ad-hoc (denumita in continuare comisia). Comisia isi ofera bunele oficii statelor parti interesate, spre a se ajunge la o solutie amiabila a chestiunii, intemeiata pe respectarea prezentului pact.

b) Comisia se compune din cinci membri numiti cu acordul statelor parti interesate. Daca statele parti interesate nu ajung in termen de 3 luni la o intelegere asupra compunerii comisiei in intregime sau in parte, membrii comisiei in privinta carora nu s-a realizat acordul vor fi alesi, prin scrutin secret, dintre membrii comitetului, cu o majoritate de doua treimi din membrii comitetului.

2. Membrii comisiei isi exercita functiile cu titlu individual. Ei nu trebuie sa fie resortisanti nici ai statelor parti interesate, nici ai unui stat care nu este parte la prezentul pact si nici ai unui stat parte care nu a facut declaratia prevazuta de art. 41.

3. Comisia isi alege presedintele si isi adopta regulamentul interior.

4. Comisia isi tine sedintele in mod normal la sediul Organizatiei Natiunilor Unite sau la Oficiul Natiunilor Unite de la Geneva. Cu toate acestea, ea se poate intruni in orice alt loc potrivit, pe care comisia il poate stabili consultindu-se cu secretarul general al Organizatiei Natiunilor Unite si cu statele parti interesate.

5. Secretariatul prevazut in art. 36 isi va oferi serviciile si comisiilor desemnate in virtutea prezentului articol.

6. Informatiile obtinute si examinate de comitet sunt puse la dispozitia comisiei, iar comisia poate sa ceara statelor parti interesate sa-i furnizeze orice informatii complementare pertinente.

7. Dupa ce a examinat chestiunea sub toate aspectele, dar in orice caz intr-un termen de 12 luni de cind a fost sesizata, comisia supune un raport presedintelui comitetului, care il va comunica statelor parti interesate:

a) daca comisia nu poate sa termine examinarea chestiunii in 12 luni, ea se margineste sa arate pe scurt in raportul sau stadiul in care se afla examinarea chestiunii;

b) dacă s-a ajuns la o soluționare amiabilă a chestiunii, întemeiată pe respectarea drepturilor omului recunoscute în prezentul pact, comisia se margineste să arate pe scurt în raportul său faptele și soluția la care s-a ajuns;

c) dacă nu s-a ajuns la o soluționare în sensul alin. b), în raportul comisiei vor figura concluziile sale cu privire la toate aspectele de fapt ale chestiunii dezbătute de statele părți interesate, precum și constatările sale cu privire la posibilitățile de soluționare amiabilă a cauzei; raportul va cuprinde, de asemenea, observațiile scrise și un proces-verbal al observațiilor orale prezentate de statele părți interesate;

d) dacă raportul comisiei este înaintat în conformitate cu alin. c), statele părți interesate vor înștiința pe președintele comitetului, în termen de 3 luni de la primirea raportului, dacă acceptă sau nu cele formulate în raportul comisiei.

8. Dispozițiile prezentului articol nu aduc atingere atribuțiilor comitetului prevăzute în art. 41.

9. Toate cheltuielile membrilor comisiei se repartizează în mod egal între statele părți interesate, pe baza unui stat estimativ stabilit de secretarul general al Organizației Națiunilor Unite.

10. Secretarul general al Organizației Națiunilor Unite este imputernicit ca, dacă este nevoie, să plătească cheltuielile membrilor comisiei înainte ca rambursările să fi fost efectuate de statele părți interesate, în conformitate cu paragraful 9 al prezentului articol.

Art. 43. - Membrii comitetului și membrii comisiilor de conciliere ad-hoc care ar putea fi desemnați în conformitate cu art. 42 au drept la înlesniri, privilegiile și imunitățile recunoscute experților în misiune ai Organizației Națiunilor Unite, așa cum sunt ele enunțate în secțiunile pertinente ale Convenției cu privire la privilegiile și imunitățile Națiunilor Unite.

Art. 44. - Dispozițiile de punere în practică a prezentului pact se aplică fără a aduce atingere procedurilor instituite în materie de drepturi ale omului în virtutea sau potrivit instrumentelor constitutive și convențiilor Organizației Națiunilor Unite și instituțiilor specializate și nu împiedică statele părți de a recurge la alte proceduri pentru soluționarea unui diferend în conformitate cu acordurile internaționale generale sau speciale care le leagă.

Art. 45. - Comitetul înaintează anual Adunării Generale a Națiunilor Unite, prin intermediul Consiliului Economic și Social, un raport asupra lucrărilor sale.

PARTEA A CINCEA

Art. 46. - Nici o dispoziție din prezentul pact nu trebuie interpretată ca aducând atingere dispozițiilor Cartei Națiunilor Unite și celor ale instituțiilor specializate care definesc răspunderile diverselor organe ale Organizației Națiunilor Unite și ale instituțiilor specializate cu privire la chestiunile prevăzute în prezentul pact.

Art. 47. - Nici o dispoziție din prezentul pact nu va fi interpretată ca aducând atingere dreptului inerent al tuturor popoarelor de a beneficia și de a se folosi pe deplin și în mod liber de bogățiile și resursele lor naturale.

PARTEA A SASEA

Art. 48. - 1. Prezentul pact este deschis spre semnare oricărui stat membru al Organizației Națiunilor Unite sau membru al vreunui dintre instituțiile sale specializate, oricărui stat parte la Statutul Curtii Internaționale de Justiție, precum și oricărui alt stat invitat de Adunarea Generală a Națiunilor Unite să devină parte a prezentului pact.

2. Prezentul pact este supus ratificării, iar instrumentele de ratificare vor fi depuse la secretarul general al Organizației Națiunilor Unite.

3. Prezentul pact va fi deschis spre aderare oricărui stat la care se referă paragraful 1 din prezentul articol.

4. Aderarea se va face prin depunerea la secretarul general al Organizației Națiunilor Unite a unui instrument de aderare.

5. Secretarul general al Organizației Națiunilor Unite informează toate statele care au semnat prezentul pact sau care au aderat la el despre depunerea fiecărui instrument de ratificare sau de aderare.

Art. 49. - 1. Prezentul pact va intra în vigoare la 3 luni de la data depunerii la secretarul general al Organizației Națiunilor Unite a celui de-al treizeci și cincilea instrument de ratificare sau de aderare.

2. Pentru fiecare dintre statele care vor ratifica prezentul pact sau vor adera la el după depunerea celui de-al treizeci și cincilea instrument de ratificare sau de aderare, pactul va intra în vigoare la 3 luni de la data depunerii de către acest stat a instrumentului sau de ratificare sau de aderare.

Art. 50. - Dispozițiile prezentului pact se aplică fără nici o limitare sau excepție tuturor unităților constitutive ale statelor federative.

Art. 51. - 1. Orice stat parte la prezentul pact poate să propună un amendament și să-l depună textul la secretarul general al Organizației Națiunilor Unite. Secretarul general va transmite apoi toate proiectele de amendament statelor parti la prezentul pact, cerându-le să-l comunice dacă doresc să se convoace o conferință a statelor parti pentru a examina aceste proiecte și a le supune votării. Dacă cel puțin o treime din state se declară în favoarea acestei convocări, secretarul general va convoca conferința sub auspiciile Organizației Națiunilor Unite. Orice amendament adoptat de majoritatea statelor prezente și votante la conferință va fi supus spre aprobare Adunării Generale a Națiunilor Unite.

2. Aceste amendamente intra în vigoare după ce au fost aprobate de Adunarea Generală a Națiunilor Unite și acceptate de o majoritate de două treimi a statelor parti la prezentul pact, în conformitate cu respectivele lor reguli constituționale.

3. Când aceste amendamente intra în vigoare, ele sunt obligatorii pentru statele parti care le-au acceptat, celelalte state parti rămânând legate de dispozițiile prezentului pact și de orice amendament pe care l-au acceptat anterior.

Art. 52. - Independent de notificările prevăzute în paragraful 5 al art. 48, secretarul general al Organizației Națiunilor Unite va informa toate statele la care se referă paragraful 1 al menționatului articol:

a) cu privire la semnăturile, instrumentele de ratificare și de aderare depuse în conformitate cu art. 48;

b) cu privire la data când prezentul pact va intra în vigoare în conformitate cu art. 49 și la data când vor intra în vigoare amendamentele prevăzute în art. 51.

Art. 53. - 1. Prezentul pact, ale cărui texte în chineză, engleză, franceză, rusă și spaniolă sunt în egală măsură autentice, va fi depus la arhivele Organizației Națiunilor Unite.

2. Secretarul general al Organizației Națiunilor Unite va transmite tuturor statelor la care se referă art. 48 câte o copie certificată de pe prezentul pact.

